

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра захист рослин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри, професор

В.М. Писаренко
" 8 " вересня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІСІВНИЦТВО ТА АГРОЛІСОВІ ЛАНДШАФТИ

освітньо-професійна програма Екологія

спеціальність 101 Екологія

галузь знань 10 Природничі наук

освітній ступінь Бакалавр

факультет агротехнологій та екології

ПОЛТАВА
2018/2019 н.р.

Робоча програма Лісівництво та агролісові ландшафти для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Екологія спеціальності 101 Екологія

Розробник: Піщаленко М.А. доцент кафедри захист рослин, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри захист рослин Протокол від «4» вересня 2018 року № 1

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Екологія»

Протокол від «4» 09 2018 року № 1

Голова Ласло О.О. (Ласло О.О.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСІВНИЦТВО ТА АГРОЛІСОВІ ЛАНДШАФТИ»

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова)	вбіркова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	1
Лекції (годин)	22
Семінарські (годин)	14
Самостійна робота (годин)	69
Вид підсумкового контролю	іспит

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення навчальної дисципліни «Лісівництво та агролісові ландшафти» - формування знань у студентів теоретико-методичної бази та здобуття нових та науково-практичних знань з лісівництва, біології, ландшафтної екології та морфології лісу, природного поновлення, формування та динаміки лісових насаджень, взаємодії деревних порід, лісової типології. поглиблення їх лісівничих знань, формування сучасного лісівничо-екологічного світогляду. Опанування студентами основ сучасного лісівництва з урахуванням масштабного антропогенного впливу на ліси; з'ясування основ пралісових екосистем та переважно антропогенно трансформованих угруповань.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення загальних вимог до вивчення механізмів взаємодії рослин із зовнішнім середовищем через вторинні метаболіти; творчо вирішувати майбутніми спеціалістами лісового господарства актуальні питання щодо поліпшення якісного складу лісів України, підвищення їх продуктивності і біологічної стійкості, посилення багатогранних екологічних функцій. В практичній роботі забезпечити використання своїх знань, що направлені на підвищення продуктивності лісів, вивченням методів і прийомів вирощування лісів оптимального складу і високої продуктивності з метою максимально ефективного отримання деревної продукції поряд із збереженням та покращенням їх захисних, водорегулюючих, водоохоронних, рекреаційнооздоровчих, естетичних та інших корисних функцій, опрацьовувати методи підвищення продуктивності лісостанів, теоретичні і практичні засади рубок лісу, що спрямовані не лише на використання деревних ресурсів, а й відновлення.

Компетентності:

загальні:

- знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності;

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

фахові:

- знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування
- здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі

Програмні результати навчання

- розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
- демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.
- усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
- поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
- обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин, 3,5 кредитів ЄКТС.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ до предмету.

Тема 2. Ліс як природне явище і природна система.

Тема 3. Морфологія лісу.

Тема 4. Екологія лісу.

Тема 5. Природне поновлення лісу.

Тема 6. Ріст і формування лісу

Тема 7. Лісова типологія

Тема 8. Типи лісу і рослинність.

Тема 9. Екологічні функції лісу

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Усього	Денна форма навчання		
		л	сем	с.р.
Тема 1. Вступ до предмету.	7	2		
Тема 2. Ліс як природне явище і природна система	16	4	2	10
Тема 3 Морфологія лісу	14	2	2	10
Тема 4. Екологія лісу	16	4	2	10
Тема 5. Природне поновлення лісу	7	2		5
Тема 6. Ріст і формування лісу	14	2	2	10
Тема 7. Лісова типологія	16	2	4	10
Тема 8. Типи лісу і рослинність	7	2		5
Тема 9. Екологічні функції лісу.	13	2	2	9
Іспит	27			
Разом	105	22	14	69

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Тема 2. Ліс як природне явище і природна система		
1	Семінарське заняття №1. Компоненти лісового насадження, морфологія і характеристика таксаційних показників лісу	2
Тема 3. Морфологія лісу		
2	Семінарське заняття №2 Морфологія лісового масиву	2
Тема 4. Екологія лісу.		
3	Семінарське заняття №3 Клімат і поширення лісів на земній кулі	2
Тема 6. Ріст і формування лісу		
4	Семінарське заняття №5 Формування насаджень і етапи їхнього розвитку.	2
Тема 7. Лісова типологія		
5	Семінарське заняття №6 Лісівничо-екологічна типологія. Типи лісу і клімат	4
Тема 9. Екологічні функції лісу.		
6	Семінарське заняття №7 Екологічні показники деревостану	2
	Разом	14

6. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Назва теми	К-сть год
		денна форма
Тема 2. Ліс як природне явище і природна система		
1	Ліс як природна система на рівні біогеоценозу	10
Тема 3. Морфологія лісу		
2	Лісівничо-таксаційні показники деревостану	10
Тема 4. Екологія лісу.		
3	Роль екологічних факторів в житті лісу та їх вплив на формування головних типів лісової рослинності	10
Тема 5. Природне поновлення лісу		
4	Насіннєве і вегетативне поновлення лісу	5
Тема 6. Ріст і формування лісу .		
5	Особливості формування лісових насаджень	10
Тема 7. Лісова типологія		
6	Типологічна характеристика лісів світу	10
Тема 8. Типи лісу і рослинність		
7	Типологічна характеристика лісів України	5
Тема 9. Екологічні функції лісу.		
8	Екологічні показники деревостану	9
	Разом	69

8. МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ КОНТРОЛЮ

Критерії успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним рівня вище межі незадовільного навчання.

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти.

Контроль знань студентів з дисципліни в міжсесійний період здійснюється в процесі навчання, тобто на практичних заняттях, а також при перевірці самостійної роботи, виконанні контрольних робіт. Контроль за вивченням предмету здійснюється згідно навчальної програми.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється за видами навчальної роботи:

- опитування на семінарських заняттях (0-5 балів)
- виконання контрольних робіт (0-5 балів)
- самостійна робота (ведення конспекту -0-1 бала; презентація 0-20 балів).

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану – іспит.

Семінарські заняття

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), робота оформлена правильно.
Достатній	4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями
Задовільний	3	Здобувачем надана коротка відповідь (не менше 60% потрібної інформації) із значними неточностями
Низький	0-2	Здобувачем надана неточна дуже коротка і неповна відповідь із суттєвими помилками і неточностями. (не менше 30% потрібної інформації).

Виконання контрольної роботи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	5	Здобувачем надана повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), наведені приклади
Достатній	4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), наведено недостатня кількість прикладів
Задовільний	3	Здобувачем надана коротка відповідь (не менше 60% потрібної інформації) із значними неточностями
Низький	0-2	Здобувачем надана неточна дуже коротка і неповна відповідь із суттєвими помилками і неточностями (менше 30% потрібної інформації), не наведені приклади

Виконання самостійної роботи (ведення конспекту)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Достатній	1	Здобувачем повністю розкрита тема, надана повна інформація, (не менше 90% потрібної інформації).
Низький	0	Конспект неточний, дуже короткий із суттєвими помилками і неточностями. Здобувачем тема розкрита не повністю, мало прикладів, (не менше 75% потрібної інформації) з незначними неточностями

Презентація

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Високий	16-20	Здобувачем повністю розкрита тема, надана повна інформація, наведені приклади, ілюстрації, показане вільне володіння матеріалом (не менше 90% потрібної інформації).
Достатній	11-15	Здобувачем тема розкрита не повністю, не зовсім вдало підібрані приклади, (не менше 75% потрібної інформації)
Задовільний	6-10	Зміст презентації стислий, не несе достатньої інформації (не менше 60% потрібної інформації), приклади відсутні або підібрані не вдало із значними неточностями
Низький	0-5	Здобувачем надана неточна дуже коротка і неповна інформація із суттєвими помилками і неточностями (менше 30% потрібної інформації)

Розподіл балів

Назва теми	Види навчальної роботи студентів		Сам. робота		Разом по темі
	Робота на семінарських заняттях	Кр	Конспект	Презентація	
Тема 1. Вступ до предмету.		5	1		6
Тема 2. Ліс як природне явище і природна система	5		1		6
Тема 3 Морфологія лісу	5		1		6
Тема 4. Екологія лісу	5	5	1		11
Тема 5. Природне поновлення лісу			1		1
Тема 6. Ріст і формування лісу	5		1		6
Тема 7. Лісова типологія	10		1	21	32
Тема 8. Типи лісу і рослинність			1		1
Тема 9. Екологічні функції лісу.	5	5	1		11
Всього	35	15	9	21	80
Іспит					20
РАЗОМ:	35	15	9	21	100

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Агролісомеліорація: підручник / Юхновський В.Ю., Дуравець С.М., Малюга В.М.-К: Кондор, 2012.-372с.
2. Інструктивні вимоги з лісомеліоративного впорядкування захисних лісових насаджень. – К.: ВО «Укрдержліспроєкт», 2004.-77 с.
3. Лісові меліорації: підручник / [Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М.]; за ред. В.Ю. Юхновського.-К. : Аграрна освіта, 2010.-282 с.
4. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навч. посібник / Заячук В.Я.-Львів : Камула, 2004.-408 с.
5. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навч. посібник / Заячук В.Я.-Львів : Камула, 2005.-176 с.
6. Пилипенко О.І. Системи захисту ґрунтів від ерозії : підручник / Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Ведмідь М.М. – К.: Златояр, 2004.-435 с.
7. Фурдичко О.І. Ліс у Степу: основи сталого розвитку: Монографія / О.І. Фурдичко, Г.Б. Гладун, В.В. Лавров; за наук. ред. О.І. Фурдичка.-К. : Основа, 2006.-496 с.
8. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти / Юхновський В.Ю.-К. : Ін-т аграрної економіки УААН, 2003.-273 с.

Допоміжні

1. Мусієнко М.М. Фізіологія рослин / М.М. Мусієнко - К.: Фітосоціоцентр, 2001 - 392с.
2. Григора І.М., Соломаха В.А. Основи фітоценології/І.М. Григора, В.А.. Соломаха - Київ: Фітосоціоцентр, 2000. - 240 с.
3. Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха - К: Глобалконсалтинг, 2009. - 900 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://smcae.kiev.ua>
2. <http://pdaa.edu.ua>